

Anotace

Předkládaná disertační práce se zabývá popisem dvou skupin vězňených žen – odsouzených k dlouhodobým trestům a odsouzených matek s malými dětmi.

Trestná činnost žen se od mužské kriminality liší. Nejčastějšími druhy trestné činnosti jsou krádeže, kapesní krádeže, nelegální podnikání, padělání zboží a ochranných známek, krácení daní, úplatky a v poslední době stoupá i násilná trestná činnost – loupeže a vraždy. Zvláštní skupinou jsou ženy, páchající velké podvody nebo ty, které se podílejí na formách organizovaného zločinu (prostituce, obchod s dětmi nebo drogami atd.) Každá z těchto skupin odsouzených žen vyžaduje specializované zacházení, někdy i zvláštní formy terapeutické nebo lékařské péče.

V ČR jsou dvě ženské věznice pro ženy – v Opavě a ve Světlé nad Sázavou. Ve věznici Opava vykonávají trest ženy odsouzené do všech čtyřech typů věznice včetně těch, které jsou odsouzeny do ostrahy a zvýšené ostrahy. V této věznici jsou rovněž specializovaná oddělení pro drogově závislé a odsouzené s poruchami osobnosti. Velkou výhodou je, že nedaleko věznice se nachází jedna z nejlepších psychiatrických klinik v ČR. Před nedávnem zde byl zřízen i detenční ústav.

Ve věznici Světlá nad Sázavou vykonávají trest ženy odsouzené do všech typů věznic. Jsou zde zřízena oddělení pro odsouzené s poruchami osobnosti, s mentálním postižením, pro trvale pracovně nezařaditelné a pro drogově závislé. Rovněž je zde zřízeno oddělení pro matky s malými dětmi.

Zacházení a další aktivity s odsouzenými ženami jsou založeny na respektování psychologických zvláštností žen, které jsou emotivnější než muži. Mnohé z nich jsou rovněž matkami a odloučení od dětí pro ně znamená značnou psychickou zátěž. Nutné je speciální zacházení i s odsouzenými s mentálním postižením, protože ty by mohly být vystaveny šikaně ze strany dalších odsouzených.

Drogově závislé ženy jsou umístěny v bezdrogových zónách, kde se pokoušejí zbavit své závislosti. Při výzkumné šetření nám však mnohé z nich sdělovali, že mají obavy z toho, že v civilu po propuštění opět drogy zneužívají začnou.

Tyto okolnosti jsou často velkou zátěží pro personál, protože ten je veden snahou odklonit odsouzené z jejich kriminální kariéry.

Ve druhé části naší práce popisujeme náš výzkum vězňených žen. Zjistili jsme, že mnohé ženy byly před nástupem výkonu trestu nezaměstnané, v dětství měly výchovné problémy nebo byly fyzicky týrány nebo sexuálně zneužívány. Některé ženy nám rovněž přiznaly zneužívání nebo závislost na drogách.

Těmito všemi problémy se zabýváme v naší disertační práci.